วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะใช้แนวทางสมานฉันท์ของ คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) ในการแก้ไขปัญหาความไม่ สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยศึกษาจาก เอกสารคำสัมภาษณ์ คำปราศรัย สุนทรพจน์ แถลงการณ์ มาประกอบการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่าปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่ได้ก่อตัวมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้มี ปัจจัยในหลายด้านที่ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ความขัดแย้งทางประวัติสาสตร์ ความแตกต่าง ทางเชื้อชาติ สาสนา วัฒนธรรม ความเป็นอัตลักษณ์ของประชาชน ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับ ประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งปัญหาความไม่สงบนี้ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง ปัจจุบัน แนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย แนวทางสมานฉันท์นั้น เป็นแนวทางที่แม้จะไม่เห็นผลทันทีแต่จะเกิดผลดีในระยะยาว

ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับทั่วไปในสากลโลก ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าแนว ทางการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวทางสมานฉันท์ ของคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ น่าที่จะเป็นแนวทางไปสู่ ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาได้ หรืออย่างน้อยก็น่าที่จะลดความรุนแรง ของปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ้าง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาใน การดำเนินการระยะยาว อีกทั้งการแก้ไขปัญหาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความ พร้อมและความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนิน

ข้อเสนอแนะ

- 1. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แนวทางนโยบายจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับ การ บริหารจัดการ และความเป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างของนายกรัฐมนตรี
- 2. ควรเร่งรณรงค์ต่อสังคมให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่าของสังคม ที่มีความ แตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งยอมรับความแตกต่างของสังคม ร่วมกัน
- 3. เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ และประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นการ เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม เสนอความเห็นในการตัดสินปัญหาสำคัญของคนใน พื้นที่ กำหนดนโยบาย ที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่
- 4. เน้นกระบวนการที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่และในประเทศได้เล็งเห็นถึง ความสำคัญ ความจำเป็น และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น จากการใช้แนวทางสันติวิธีใน การแก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับของสังคมมากขึ้นและก่อให้เกิดความร่วมมือ ของสังคมต่อแนวทางดังกล่าวทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น

This thesis investigates the possibility of applying methods of peaceful resolution in dealing with the escalating violence in Thailand's three southern border provinces through the reconciliation efforts of the National Reconciliation Commission (NRC).

The investigation utilizes a qualitative methodology by virtue of analyzing previous research findings, interviews, speeches, dialogues and announcements. Investigation shows that the problems in the three southern provinces have been growing for years. There are many factors in this growth, including the historical record of conflict, differences in race, religion and culture, the expression of identity on the part of the local populace, poverty,

drugs and conflict between government officers and local residents. These problems have recently been exacerbated by continuous violence. The resolution of the violence through reconciliation is a long-term measure, thereby precluding a solution in the near future. Nonetheless, resolution techniques are highly regarded on a global scale.

From the perspective of the researcher, the resolution of the violence in the three southern provinces can be brought about by means of the activities of the National Reconciliation Commissions (NRC). The NRC would deploy successful problem solving techniques, the upshot of which would at least be a gradual decline in violence. Such a reconciliation process appears practical even if it would be a long-term effort requiring eager participation and cooperation by all concerned parties.

Recommendations:

- 1. The success of strategies and policies will depend on the management and leadership of prime ministers.
- 2. A campaign should be quickly instituted such that all of society is made aware of how different races, religions and cultures express social values. If reconciliation ensues, the effects of the conflict between global capitalism and Islam can be minimized.
- 3. There should be a focus on participation of organizations and citizens in the area in the reconciliation process. This would give them an opportunity to participate in the process of decision making concerning policies which have decisive effects on their daily lives.

4. There should also be a focus on local expressions of perceived needs, matters deemed important and forces impinging on the lives of residents when efforts at resolution are made in view of the expression of retrograde actions in violation of the principles of reconciliation. Such attempts would bring acceptance and cooperation in their wake and in the long rum make efforts at reconciliation more effective.